

Fra: "Bjørn Erling Jordal" <bjornerlingjordal@gmail.com>
Sendt: torsdag 12. juni 2025 11.34.44
Til: "NVE Postmottak" <nve@nve.no>
Kopi: "Bjørn Erling Jordal" <bjornerlingjordal@gmail.com>
Emne: Høringsuttalelse Saksnummer 202212975

Høringsuttalelse vedrørende planlagt trasevalg og kobling stasjon i Isfjorden. Jeg, Bjørn Jordal, viser til Melding: Ny 420kV ledning Isfjorden -Fannefjorden med saksnummer 202212975 hos NVE .

Forhold som må vurderes med tanke på omfattende endringer av kraftledningsnettet i Isfjorden. Uthevet tekst på det jeg anser som er viktig å vurdere i området som vår familie bor i.

Når så omfattende endringer i kraftforsyningen som det er lagt planer for skal vedtas, må det foreligge klare og overbevisende begrunnelser for at behovet for elektrisk energi i denne regionen er så stort at det er forsvarlig å gjennomføre disse planene. Man kan vel gå ut ifra at dette behovet allerede er vurderte nøye, men jeg synes ikke dette kom klart nok fram under møtet med NVE og Statnett i Isfjorden 7. mai. **I en ny høringsuttalelse må behovet for mer kraftforsyning dokumenteres nøye, og kriterier for hva som er fremtidige behov diskuteres - selv om dette vurderes og bestemmes på et høyere nivå i samfunnet. Dette for at alle oss som blir berørt av utbyggingen, må oppleve å få nok informasjon om nødvendigheten av å bygge nye kraftlinjer.**

I dagens situasjon kan det synes som om behovet for elektrisk energi er uendelig stort, men hvor mye natur og ressurser er samfunnet villig til å ofre for å oppnå nok energi, er et sentralt spørsmål politikere må ta stilling til. Hva det betyr å ha nok elektrisk energi i vår region er diskutabelt, og dette spørsmålet finnes det ikke et fasitsvar på, og dette kan heller ikke etterprøves.

Det ble sagt på møtet 7. mai at av hensynet til kraftbehovet, er **det nødvendig å bygge nye kraftlinjer, master og traser samtidig med at det som allerede er bygget og brukes i dag, skal seinere rives. Dette utsagnet må avklares og diskuteres nøye, fordi dette vil få stor betydning for Raumas innbyggere hvis dette blir realisert.** Under byggeperioden vil jo da trasene kunne bli dobbelt så brede og dobbelt så mange master som i dag - inntil eksisterende master rives, og dette vil få store konsekvenser for eksempel over Stormyra, Vengedalen og Breivika mm. Dersom de gamle linjene skal føre strøm under byggingen, må kanskje den utvidede trasegata bli unødvendig bred av hensyn til sikkerheten under arbeidet. Selv om NVE sier at de gamle

mastene skal rives etter utbyggingen, betyr dette at det vil bli store sår i naturen, og store områder vil bli berørt, og det vil ta svært lang tid før disse store natur- og friluftsområdene gror igjen til slik de var før utbyggingen.

Dersom eksisterende master ikke kan rives før ferdigstillelse av de nye, vil det kanskje bli vanskelig å bygge nye master og linjer og krysse Grøvdalsvegen på Kavli parallelt med at de gamle linjene er i drift– ergo kan Alt 0.2 falle bort på grunn av problemer med linjekryssing av Grøvdalsvegen. Om dette faktisk er tilfelle, må dette komme klart frem etter høringsrunden, for da er det lettere å forstå at NVE/Statnett allerede har kommet med forslag om Alt 0.3. Det blir lettere å bygge nye kraftlinjer mens de gamle fortsatt er i drift under alternativ Alt 0.3. (Jeg viser til linje/trase/koblingstasjonbetegnelsen benyttet i skriv 202212975-8 figur 1 fra NVE) Det må også vurderes og diskuteres om det er mulig å opprettholde forsyningssituasjonen under byggingen av Alt 0.2.

Det finnes nok muligheter for midlertidige løsninger mht å beholde kraftforsyningen over Grøvdalsvegen under byggingen av de nye mastene, slik at det blir mulig å velge Alt. 2, selv om man i en kort periode må flytte eller rive de gamle mastene samtidig med byggingen av nye master- f.eks. ved å legge en midlertidig eller varig nedgravd kabelgate. **Denne problemstillingen forventes å måtte avklares og begrunnes dersom NVE/Statnett går inn for Alt 0.3 for linjekryssing av Grøvdalsvegen. Det forventes at det kommer klart frem om det er hensynet til samtidig drift og økonomi som er avgjørende om Alt. 0.3 velges – og ikke av hensyn til naturen og oss som bor her.**

Et viktig oppfølgingsspørsmål blir da: Hva skjer om byggeplanene endres under byggetiden og vil føre til at eksisterende kraftledninger og master ikke rives? Det kan komme påstander i fremtiden om at kraftbehovet og kraftsikkerheten er så viktig og forslag om å ikke rive eksisterende master og ledninger av hensyn forsyningssituasjonen. På den måten kan Raumas innbyggere bli tvunget til å akseptere doble ledninger og master i strid med forutsetningene. Avtaler om rivning av gamle master må tidfestes og garanteres av NVE og Statnett. Dersom eksisterende master og ledninger består etter at nye er på plass, vil dette være en dramatisk endring av dagens situasjon og få store negative konsekvenser.

Når det gjelder valget om å endre trase og bygge ny koblingsstasjon, har vår familie et sterkt ønske og håp om at alternativ kobling stasjon A Moa / Alt 0.3 ikke velges. Vi ønsker ikke ha kraftlinjene nærmere der vi bor og i det som er vårt nærmeste turområde som vi ofte benytter. **Alternativ B Høggholen / Alt. 0.2 vil derfor være best for oss som bor i vårt området etter min**

mening, fordi dette alternativet vil medføre minst visuelle endringer i forhold til nåværende og færre naturinngrep.

Turområdet vårt blir rasert dersom trase 0.3 velges, og vil vi ikke kunne benytte dette skogsområdet lenger og som grenser til vår eiendom i Grøvdalsvegen 323 (46/21).

Flere lokale fugleinteresserte har observert hekking av tidligere rødlistet hvitryggspett som trives og lever i gammel løvskog og som finnes her. **Krafttraseen Alt. 0.3 vil gå nærmere Unhjemslia naturreservat enn dagens kraftledninger (Alt. 0.2), og bestanden av hvitryggspett og andre arter vil være mer truet. Det er observert hekkende kattugler, og rovfugler som kongeørn, fjellvåk, hønsehauk, havørn, tårnfalk, vandrefalk, spurvehauk og spurveugle observeres jevnlig. Det er mulig at trase Alt. 0.3 vil følge en trekkroute øst-vest som f.eks. rugder benytter, og med nye linjer og master her, vil rovfuglene og rugdene ikke sees i dette området lenger.**

Vår brønn har jevnt tilsig og gir godt drikkevann. Vi ønsker ikke at brønnen vår skal bli påvirket av kraftlinjebyggingen. Det er mange i området som har brønner som kan bli påvirket av utbygging i Alt 0.3.

På møtet i Isfjorden ble det sagt fra Statnett at Alt 0.3 vil gi mindre støy/stråling for folk enn Alt 0.2 som ligger omtrent der dagens linjer ligger. Jeg er ikke sikker på om dette faktisk er tilfelle. Dersom det velges en trase mer vinkelrett på Grøvdalsvegen enn dagens linjer, som er skråstilte, før den krysser Grøvdalsvegen over til Moa, vil avstanden til bolighus bli mindre enn i dag. (Mast på nordsiden av vegen flyttes litt mot øst, mast på sørsiden flyttes litt mot vest for å oppnå større avstand til bolighus og for å legge trase mer vinkelrett på Grøvdalsvegen.) Dersom dette gjøres, vil **avstanden fra ledningene til nærmeste bolighus bli omtrent den samme for Alt 0.3 som for Alt 0.2 . Avstanden mellom bolighusene i Alt 0.3 på Unhjem er faktisk litt mindre enn avstanden mellom bolighusene i Alt 0.2 på Kavli hvor ledningene krysser Grøvdalsvegen i dag, dvs bolighus vil få litt kortere avstand til ledningene i Alt 0.3.**

Alt 0.3 vil medføre at antall master blir flere, kraftlinjene lengre og traseen tar mer urørt natur enn Alt.0.2. Trasedistansen for Alt. 0.3 vil bli ca 1.5 ganger lengre enn for Alt 0.2. Det betyr at såret i urørt natur vil bli betydelig større, og den totale støyen og strålingen vil bli ca 1.5 ganger større for Alt 0.3. Utbyggingskostnadene for Alt 0.3 vil sannsynligvis bli også mye større enn for Alt 0.2 Dette er viktig å ta med i vurdering av alternativene.

Isfjordsbygda er ganske dominert av kraftlinjer fra før, og det er vel tvilsomt at dagens omfattende krafttraseer ville blitt godkjent den gangen de ble planlagt og bygget, om de skulle blitt bygget i dag. Det ville blitt mange protester mot å legge kraftlinjer i et såpass estetisk vakkert landskap. Kraftlinjene i Vengedalen må vel være blant de verste eksempler i Norge på å dominere et ellers fantastisk og unikt landskap med kraftlinjer. **Det har derfor ekstra stor betydning å velge en minst mulig synlig trase i Isfjorden som er så preget av kraftlinjer fra før.** Dette med synlighet av kraftlinjene i landskapet og estetisk valg av trase kommer ikke godt nok frem i meldingen fra NVE og ble heller lite omtalt på møtet i Isfjorden. Det er grunner til at mange mennesker i Norge ikke ønsker store vindmøller på godt synlige plasser i landskapet, og det samme gjelder høye og brede kraftmaster. Et vakkert landskap kan bli helt ødelagt dersom kraftlinjer og master legges godt synlig i terrenget. **Alt. A Moa og trasevalg Alt 0.3 vi bli mer synlig og ødeleggende for estetikken og landskapet enn Alt 0.2 og B Høggholen etter min mening.**

Estetikken, synlighet og endring i forhold til det som er og som folk har blitt vant til fra før, er av største betydning for valg av kobling stasjon og trasevalg.

Meldingen fra NVE synes jeg undervurderer de visuelle og estetiske negative konsekvensene av nye kraftledninger og ny kobling stasjon. I rapporten er det listet opp mange mulige negative konsekvenser som må vurderes, og vurderingene skal selvsagt være med på å bestemme trasevalget. Det er også tatt med generelt et avsnitt om synlighet av kraftlinjer, men underlig nok mangler en vurdering av synlighet (visuelt estetisk negative effekter) som et eget punkt under de konkrete forslagene. Noe av det første folk tenker på når det gjelder oppsetting av nye kraftlinjer må være om kraftlinjene og mastene ville ødelegge naturen og utsikten for dem det gjelder. **Kanskje den estetiske siden og synligheten av nye master og linjer burde få større plass og gitt høyere prioritet når dere skal vurdere nye traseer for kraftlinjer?**

Et annet punkt som burde vært mer omtalt, er dette med endringer fra hva lokale folk er vant med. Det er mye lettere å akseptere endringer som ikke skiller seg så mye ut fra eksisterende anlegg, fordi folk har måtte akseptere tidligere valgte løsninger som man er blitt vant med over lang tid. Nye endringer i trasevalg og kobling stasjoner som skiller seg mye ut fra dagens bilde, medfører som regel nye negative inntrykk som må bearbeides av den enkelte. Dette er en oppfordring om å gjøre minst mulige synlige endringer i forhold til eksisterende master og traseer. **Ut fra de alternativene som foreligger i Isfjorden er det alternativ A Moa/ Alt 0.3 som medfører størst visuelle negative endringer, mens alternativ B Høggholen /Alt 0.2 ligger mye nærmere opp til eksisterende anlegg og medfører mindre synlige endringer i det visuelle miljøet.** Men ulempene for alternativ B kan være større for dem som bruker Høggholen som friluftsområde, men ut fra en totalvurdering skiller alternativ A Moa / Alt. 0.3 seg mest ut negativt fra eksisterende ledningsnett med tanke på synlighet og estetikken i landskapet.

Ingen tvil om at alternativ A/ Alt 0.3 medfører mer synlighet i terrenget og størst avvik fra de kraftlinjene som finnes fra før. Spesielt det å legge kobling stasjonen på Moa vil være negativt og tydelig skjemmende sett fra ulike høyder og mye brukte turstier f.eks. utsikten fra Moanebba, Aksla, Romsdalseggen og Steinberget – noe som også er nevnt i meldingen.

Jeg synes omtalen om endringer i naturen neglisjeres når det skrives i meldingen at kobling stasjon alternativ A Moa vil medføre ubetydelige eller små endringer i naturen. For dem som bor nært disse områdene, kjenner naturforholdene og bruker disse områdene til friluftsliv virker dette provoserende. Ut fra mitt perspektiv vil spesielt alternativ A Moa / Alt 0.3 medføre rasering av et stort friluftsområde, store naturinngrep og få store negative konsekvenser for oss som bor her. Den visuelle estetiske utsikten fra mange kanter vil bli dramatisk forverret med forslag A Moa/ Alt 0.3. Alternativ B Høgholen er heller ikke ønskelig, men ut fra eksisterende anlegg er det **alternativ B Høgholen som vil skille seg visuelt minst ut fra eksisterende trase, og den ligger litt mer bortgjemt i et søkk, og vil bli mindre synlig i terrenget. Den gamle furuskogen og myrene i området alternativ A Moa, er ett av de områdene som er minst preget av naturinngrep og menneskelig ferdsel hvor terrenget er relativt flatt.** Det finnes andre områder som er lite preget av naturinngrep, men de ligger som regel der terrenget er bratt og ulendt. Det er verdifullt for arts mangfoldet å ta vare på flate områder hvor det er lett å forflytte seg for mennesker og dyr, og hvor livsvilkårene er av en bedre kvalitet – lettere å finne mat, mindre snø å bevege seg i, flere arter, gammel opprinnelig furuskog og andre økologiske faktorer som påvirker dyre- og plantelivet i området. Dette må tas hensyn til når det gjelder vurdering av trase og kobling stasjon, og som kjent er det mange flate myrer, strandsoner og andre naturområder i Norge som er nedbygd til menneskelige formål. Bevaring av myrer og gamle skogsområder er en prioritert oppgave i samfunnet, og for rask og stor nedbyggingen av naturen er omtalt mye i media i de siste årene. **Alt. 0.2 og alternativ B Høgholen gir minst nedbygging av naturen.**

Det er ingen som ønsker å ha slike kraftledninger og master nær seg der de bor, og det er klart at folk vil ha dem lengst mulig vekk fra sitt nærområde. Det kan bety at dersom dagens kraftrase velges bort og Alt 0.3 velges, vil problemet med støy, stråling, store naturinngrep og dårligere utsikt forskyves over på andre folk som får kraftledningene nærmere seg. Da blir det selvsagt interessekonflikter mellom naboer, og ingen ønsker å tape kampen om trasevalget. **Da må vi huske på at dette er ikke en konflikt skapt av naboer, men en interessekonflikt som er påført oss fra NVE og Statnett.** Det er nødvendig at NVE og Statnett har forståelse og kultur for at valget av trase får stor betydning og ulemper for oss som bor her, og at **det er objektive saklige kriterier som må legges til grunn for valget av trase og kobling stasjon.** Når valget av trase skal gjøres, må vi ha tillit til at dette gjøres ut fra et overordnet perspektiv og av hensyn til

hva som er den beste løsningen for nærområdet vi bor i og for generasjonene som kommer etter oss. Det kan ikke være slik at den som i dag roper høyest får sine ønsker oppfylt i en såpass dyptgripende, varig og viktig sak med store konsekvenser for planter, dyr, mennesker, ressursbruk og friluftsliv. Vi forventer at alle kort kommer opp på bordet, og at alle sider ved utbyggingen blir grundig belyst og vurdert før en beslutning om trase gjøres.

Når det gjelder nye master og bredere traser, vil eksisterende trase over Stormyra måtte bli endret. Stormyra er et av de mest brukte skiområdene i kommunen, og hvor det hvert år kjøres opp skispor for skitrening, konkurranser og turgåere. Mastene og kraftlinjene på myra preger i dag skiområdet stygt og mye, og jeg tenker med gru på hvordan det vil se ut dersom det kommer opp parallelle master og linjer og en bredere trase. Selv om det hevdes at de gamle mastene skal rives, vil disse i flere år eksistere side om side med de nye mastene, og etter min mening blir dette skiområdet nærmest ubrukelig dersom nye master og linjer kommer opp i tillegg til de gamle. Dersom nye master skal bygges, er det bedre om trasen legges utenom Stormyra og heller lengre mot nord eller sør for myra. Skiforeninga i Isfjorden må kontaktes før ny trase bestemmes og slik at ikke hele Stormyra blir dekket av kraftlinjer og master - om det så er i en begrenset periode.

Isfjorden, 12.06.25

Bjørn Jordal